

Razne novice.

Iz šole. Na šestrazrednici v Sošanju je prosto mesto definitivnega učitelja. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnje je vložiti do 1. septembra na krajni šolski svet v Sošanju. — Pri Sv. Duhu v Halozah, drugi plačilni razred, je razpisano mesto definitivnega nadučitelja. Prošnje do 20. avgusta. — Na štirirazrednici pri Sv. Urbanu blizu Ptuja, tretji plačilni razred, je razpisano mesto učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do 31. avgusta na krajni šolski svet. — Razpisano je mesto učitelja in šolskega vodja na novoustanovljeni enorazredni ljudski šoli v Cirkovcih pri Skalajah. Šola je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do 1. septembra na krajni šolski svet v Cirkovcih pri Skalajah. Prošnjik mora izkazati znanje slovenskega in nemškega jezika.

Razpisana učiteljska mesta. Na enorazredni ljudski šoli v Razborju pri Slovenjgradu je razpisano mesto učitelja in šolskega voditelja. Prosilci morajo biti večji obeh deželnih jezikov. Šola je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do 1. septembra na krajni šolski svet v Razborju. — Na 5razredni ljudski šoli v St. Jurju v Slov. gor. je razpisano mesto učiteljice. Šola je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do 25. avgusta na krajni šolski svet v St. Jurju v Slov. gor. — Na 6razredni ljudski šoli v Sošanju je razpisano mesto stalnega učitelja. Prošnje do 1. septembra na krajni šolski svet.

Za učitelje. Naučno ministrstvo je izdalo odlok, ki določa, da se v štejejo v službeno dobo suplentom glavne počitnice dva meseca v šolskem letu, ako dve leti zaporedoma služijo. To pa zato, da morejo delati usposobljenost učiteljsko skušnjo, h kateri se pripuščajo samo one, ki so službovali po zakonu kot učitelji 24 mesecev.

Kat. nar. učiteljstvo, ki je združeno v „Slomškovi zvezi“, je zborovalo dne 8. avgusta v Ljubljani. Predsednik „Slomškove zveze“, poslanec Jaklič, opomni, da slavi Zveza letos 10letnico. Pred 10 leti ni nihče mislil, da se bo Zveza tako okrepila, kakor kažejo sedanjí uspehi, ki so najboljši dokaz pravega dela našega učiteljstva. Te dni so zborovali tudi liberalni učitelji v Novem mestu, pa jih ni bilo toliko, kot je bilo v Ljubljani katoliško-narodnih, čeprav so dobili liberalni učitelji stroške povrnjene.

Velezaslužni g. župnik Janez Kunce pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bil imenovan dne 2. avgusta na dan sv. birne za knezošk. duhovnega svetovaleca. Čestitamo!

Slovenec poklican v finančno ministrstvo. Finančni komisar Valentin Žun v Logatcu je poklican v daljno službovanje v finančno ministrstvo na Dunaj.

Vspreh poslancev S. K. Z. za davka prosto kuho žganja. Poslanec dr. Benkovič z drugimi, je letos večkrat interpeliral finančnega ministra radi naporne uporabe predpisov o davka prosti kuhi žganja na Spodnjem Štajerskem. Tudi osebno je opetovano posredoval v ministrstvu. Vsebinsko interpelacij smo že priobčili. Te dni je končno ministrstvo ukazalo finančnim oblastim, da se pri naknadnem predpisu davka potom kazni — če kdo toči vino pod vejo v istem letu, v katerem je prijavil davka prosto kuho žganja — sme davek zaračunati le za oni čas, v kat. je dotičnik res žganje kupal, ne pa tudi za nočni čas, kot se je sedaj prakticiralo. S tem je zahtevam posl. S. K. Z. v precejšnji meri ustrezno; pri preosnovi davka na žganje bode treba izvojevati še to, da sme davka prosto tudi oni žganje točiti, ki svoje vino toči pod vejo tekom istega leta.

Toča je hudo razsajala po rogaškem okraju ter opustošila vinograde. Poslanec dr. Korošec je takoj posredoval na pristojnih mestih.

„Slov. Straža“. (Prosimo vsa slavna društva, da uvažujejo sledeče: Naprošamo vsa uredništva naših listov, da sprejemajo naznanila o društvenih prireditvah in zadevah le pod pogojem, da je na pismu prilepljenih vsaj pet narodnih kolekov „Slovenske Straže“. Vsa društva naše izobraževalne organi-

Prijatelj je skončal. Pogledal me je in me gledal.

„Kaj praviš k temu.“
„Zelo čudovito,“ sem zmajal z glavo. „To pomeni mnogo.“

„To pomeni pol življenja,“ je pristavil prijatelj. Nato pa je pristavil, kakor sam za se:

„Da, tuja kača me je hotela ugonobiti, a sem ji ubežal, srečno ubežal. Pribežal sem v domovino, tu so mi dali v vinu strupa, a mi ni škodoval. Ti zahrbitni, neznačajni neprijatelji, kateri si niso upali pokazati svojega obličja, so mi hoteli zavdati. A jaz še živim... Od teh pa je nekaj že leglo k pokoju. Odpuščam jim... Zač, da se znajde med njimi i nekdo, ki mi je bil nekoč blizu srca, ker nisem vedel, da je hinavec nad hinavce. A tudi njemu odpuščam... Naj hrumi vihar usode, bije naj me vdar na vdar, nikdar splasil me ne bode, vklonil tudi nikedar!“

Tedaj pa je zazvonilo v vaški cerkvi „Ave Marijo“, in jaz sem se poslovil od prijatelja. Na vrhu klanca sem se še obrnil in pogledal k hiši, ki se je videla prav lepo od tam in videl sem ga v polmraku, odkritega in molečega...

zacije naj napravijo tozadevne sklepe. Isto ukrenejo naše podružnice; nikjer zaspanost, povsod naj vlada hrepenenje po delu, in to naj se pokaže dejansko, da se ne bo samo sklepalo in besedičilo! Mi smo navajeni dela, to nas krepi, in zato tudi „Slov. Straža“ zaznamuje uspehe, katere nam je rodilo delo naših društev in po njih na h podružnic. Imejmo samo eno pred seboj: Delo!

170 podružnic „Slov. Straže“. „Slovenska Straža“ šteje sedaj 170 podružnic, katere prav živahno delujejo. Naše društvo noče pojmovati tujega duha svobodomiselstva. Dan za dnem pristopajo novi udje k našim podružnicam in donajajo svoje delo v korist slovenski domovini, in v kratkem pride čas, ko bode združevala „Slovenska Straža“ vse zavedne, narodno čuteče delavce pod svojo zastavo v obrambo slovenske zemlje in naše katoliške cerkve. Naši narodni nasprotniki čutijo to, ker vedo, da krščanski narodi drže krčevito svoje svetinje radi ljubezni do rodne grude. Nemci kupujejo narodne delavce z denarjem, mi pa jih moramo kupovati z ljubeznijo in izobrazbo!

Vse podružnice „Slovenske Straže“ uljudno prosimo, da v teku prihodnjega tedna dopošljejo osrednji pisarni imenike, oziroma nabiralne pole z vsemi člani in članicami. One podružnice, ki so imenike že odposlale, seveda tega ne potrebujejo storiti. Kakor je doslej razvidno, že skoro prekašajo naše vrste po številu udov nam nasprotno slovensko organizacijo. Prosimo vse one, ki nam pošljejo kak dar ali kako nabrano svoto, da vedno točno in izrecno pripomnijo, je-li svoto smatrali kot „Slomškov dar“ ali kot kaj drugega.

Občni zbor „Slovenske dijaške zveze“ se vrši letošnje leto dne 23. avgusta v St. Jakobu v Rožu na Koroškem. Povabljeni so na ta občni zbor tudi zastopniki slovenskega katoliškega učiteljstva in vsi prijatelji kat. narodnega dijaštva, zlasti še preč. duhovščina.

Vrazova stoletnica. Objavljamo spored slavnosti, ki bo dne 21. avgusta v Cerovcu. 1. Ob 7. uri zjutraj je sprejem hrvaških in slovenskih gostov v Ormožu; 2. ob 8. uri sprejem gostov v Ljutomeru na kolodvoru; 3. ob 10. uri pozdrav gostov na Vrazovem domu po predsedniku pripravljalnega odbora in hišnem gospodarju; 4. ob 10. uri cerkveni govor in sv. maša v kapeli pri Vrazovem domu; pridiguje vlč. g. dr. Anton Medved, profesor v Mariboru; med sv. mašo poje slav. ljutomersko pevsko društvo; 5. ob 12. do 12. ure slovenski banket v slavnostni uti; udeležiti se ga morejo le oni, ki se zanj pri tajništvu oglase vsaj do 18. t. m. ter vpošljejo znesek 5 K; 6. ob 12. hrvaški slavnostni govor g. dr. Antona Kučera, predsednika „Matice Hrvatske“; po govoru razkritje spominske plošče na Vrazovem domu in vsajanje spominske lipe; za tem slovenski slavnostni govor g. dr. Fr. Hlešiča, predsednika „Matice Slovenske“. — Med posameznimi točkami sporeda svira sl. varaždinska mestna godba in nastopajo razna pevška društva. — Od 4. ure naprej bo prosta ljudska veselica z najraznovrstnejšim sporedom. — Za jedila in pijačo bo kar najbolj možno dobro poskrbljeno. — Za goste, ki pridejo v Ormož, in ne morejo peš v Cerovec (2 uri), bodo pripravljene vozovi; prosimo samo, da bi se nas obvestilo, koliko oseb iz raznih krajev želi vozove, da jih moremo poskrbeti zadostno število.

Pripravljalni odbor.

Vrazova slavnost. Udeležbo so doslej prijavili: slav. mestna občina ljubljanska, ki bo zastopana po odposlanstvu treh članov pod vodstvom županovim; slav. Čitalnica v Ormožu; Bralno društvo za Ljutomer in okolico; Murski Sokol v Ljutomeru; učiteljska društva za ljutomerski okraj; učiteljsko društvo za ormoški okraj; požarna bramba v Ivanjkovcih; veteransko društvo pri Svetinjah.

S polnimi jadr pluje Plojeva „Sloga“ v liberalnem toku. Vzeli smo v roko danes došlo nam številko ter videli, da bobna za Sokola v Ljutomeru, da razglasa ciril-metodarsko veselico v Framu, poroča o uspehih znane ciril-metodarije v Zaleu, hvali ustanovitev ciril-metodarije v Podsredu ter naznanja ustanovitev liberalne Prosvete istotako v Podsredu. O katoliško-narodnih organizacijah pa — nič. To je konzervativnost v liberalizmu!

Kaj se godi? Znano je, da so vsi slovenski poslanci, bodisi katoliško-narodni, bodisi liberalni, sklenili v državnem zboru obstrukcijo, ker ponuja vlada Lahom vseučilišče, nam pa noče niti trohice obečati. Katoliško-narodni poslanci so držali pošteno svoje besedo, kakšni možje pa so liberalni poslanci, o tem nas obvešča „Slovenec“, ko pripoveduje, kako so vsi jugoslovanski poslanci sklepali obstrukcijo: „Niti en glas, niti besedica se ni zinila od nobene strani zoper obstrukcijo. Vsi, skoro polnoštevno zbrani poslanci so smatrali obstrukcijonistično taktiko kot samo po sebi umevno in edino pravo. Navzoča sta bila zlasti tudi poslanca Hribar in Ploj in sta kakor vsi drugi, glasovala za označeni sklep. Kakor rečeno, ni nihče črhnil besedice zoper obstrukcijo, kaj še, da bi bil kdo kaj drugega predlagal! Čudno je pa bilo vse-kakor, da je baron Bienert ob istem času informiral zastopnike nemških strank, da sta poslanca Hribar in Ploj zoper obstrukcijo... Mi smo to vest svoje-dobno zabeležili in izrazili svoje začudenje, kako pride ministrski predsednik do takih informacij, ki so v protislovju z jasnimi dogodki v „Vseučiliškem klubu“. Zdi se nam, da je sedaj zavesa padla, in da slovensko ljudstvo jasno vidi, kaj se godi. — Zopet vidimo Hribarja in Ploja v čudni vlogi, katere pač nihče ne

more in ne sme zagovarjati. Če se gode tako reči, potem seveda, z Bogom vsa naša politika!

Korajžni Sokoli. V Cerkljah na Kranjskem je priredil v nedeljo, dne 7. t. m. javno telovadbo Or-el, ki so se je udeležili tudi Sokoli od Sv. Križa pri Kostanjevici. Ker pa so se Sokoli preveč surovo obnašali, se jim je lepo uljudno povedalo, naj se odstranijo. To pa je bojaželjne Sokole tako razkačilo, da so strgali slovensko zastavo. Potem pa so šli v cestni jarek oboroženi s koli in samokresi čakati, kedaj da se bodo jrnili Orli. Ko pa so Orli res prišli, je korajžnim Sokolom namah padlo srce v hlače in so jo popihali kakor zajčki.

Za naše vinorejce. Že takoj spomladi se je letos vsled mokrotnega vremena v spodnještajerskih vinogradih pojavilo več trsnih bolezni, ki so dosedaj uničile že večinoma vse nastavljeno grozdje. Vsled občutne peronospore pa je trsni les tako trpel, da še tudi prihodnje leto ni upati na mnogih krajih dobre letine. Zategadelj so poslanci zahtevali, da se da vinorejcem podpora. Na podlagi podatkov državnega vinorejskega nadzornika se je vlada odločila dati iz državnega fonda za uime in deloma iz fonda za brez-obrestna posojila podpore potrebnim vinorejcem. Poljedelsko ministrstvo je odločilo v pretečenem mesecu nadaljni znesek 32.000 K za podpore. Vinorejci, prosite torej takoj za podpore!

Gospodinjka šola v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori 13. tečaj gospodinjke šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslojpu poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. — Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. — Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. — Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, to je sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvnih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest sraje, šest parov nogavic, deset do dvanajst žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi pri-skrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. — Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjško šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — Prošnje za sprejem, ki jim je predložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — V prvi vrsti se v gospodinjško šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke drugih dežel.

Slovensko narodno-gospodarsko društvo priredi dne 14. in 15. avgusta 1910 v Ljubljani prvi slovenski narodno-gospodarski shod. Na shodu bodo odlični slovenski narodno-gospodarski strokovnjaki podajali poročila. — Shod bo otvorjen dne 14. avgusta ob 9. uri dopoldne v Narodnem Domu v Ljubljani. Popoldne ob 3. uri bodo posvetovalne seje, in sicer: vseobšna narodno-gospodarska, poljedelska, obrtna in trgovinska. — Prijave k shodu sprejema ter vse natančnejše pove „Slovenska společnost narodohospodarska“, Dunaj L., Wipplingerstr. 22.

Nedeljski počitek v lekarnah. C. kr. namestništvo v Gradcu je določbe glede nedeljskega počitka v lekarnah v toliko spremenilo, da bo v krajih, kjer se nahaja več kot ena lekarna, vsako nedeljo pri ravnem številu lekarn polovica istih od 1. ure popoldne v nedeljo do pondeljka do 7. ure zjutraj zaprtih, pri neravnem številu lekarn se pa mora držati novih določil manjši del lekarn. Menjavanje glede nedeljskega počitka se uravna koncem / decembra / vsakega leta.

Število vseh Slovanov je vsled hitre množitve narastlo na 160 milijonov. Ako bo slovensko prebivalstvo naraščalo tako v bodoče, bi utegnili v dveh desetletjih doseči 200 milijonov.

Novi stokronski bankovci. Avstro-ogrška banka bo izdala z 22. avgustom t. l. nove 100kronske bankovce z datumom 2. januarja 1910. Stare 100kronske bankovce od 2. januarja 1902 se more zamenjati do 31. avgusta leta 1912 pri avstro-ogrski banki. Novi bankovci so 163 cm dolgi in 108 cm široki.

Slovinci v Nemčiji. Iz Hamborna na Poren-skem se nam poroča: V nedeljo, dne 31. julija je naše društvo sv. Barbare priredilo veselico s tambolo in igro „Repoštev“. Popotni rokodelci Krempel iz Semni-ka pri Zagorju, Smola iz St. Vida pri Zlatičini in